

รายงาน

การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา WESR ประจำสัปดาห์

Weekly Epidemiological Surveillance Report

สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health.

ISSN 0859-547X http://epid.moph.go.th/weekly/w_2550/menu_wesr50.html

ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๒๔ : ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๐

Volume 38 Number 24 : June 22, 2007

สัปดาห์ที่	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	๑๕	๑๖	๑๗	๑๘	๑๙	๒๐	๒๑	๒๒	๒๓	๒๔	๒๕	๒๖
จำนวนจังหวัดที่ส่ง	๕๖	๖๒	๖๗	๖๔	๖๑	๖๘	๖๘	๖๗	๖๘	๖๙	๖๘	๖๘	๗๐	๗๑	๖๕	๗๑	๗๐	๗๒	๖๙	๗๐	๗๐	๖๑	๖๕	๖๘		

สัปดาห์ที่ ๒๔ ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

จำนวนจังหวัดส่งข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันตามกำหนดเวลา

ส่งทันเวลา ๖๘ จังหวัด คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๔๗

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

เฝ้าระวังไข้ในฤดูกาลโรคไข้หวัดใหญ่ปี พ.ศ. 2550

การเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา

(Influenza Seasonal Surveillance 2007, Thailand)

ลดารัตน์ ผาตินาวิน

กลุ่มงานระบาดวิทยาโรคติดต่อ สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่

Ladarat Phatinawin

Communicable Disease Epidemiological Section, Bureau of Epidemiology

✉ ladarat@health.moph.go.th

ความเป็นมา

ไข้หวัดใหญ่ เป็นโรคที่ทั่วโลกให้ความสนใจเนื่องจากคาดว่า อยู่ในระยะที่อาจเกิดการระบาดใหญ่ ประชากรในประเทศแถบยุโรปและอเมริกา ป่วยด้วยโรคไข้หวัดใหญ่จำนวนมากในแต่ละปี ดังนั้น จึงมีการเฝ้าระวังจากหลายองค์ประกอบแบบเข้มข้นในช่วงฤดูกาลของไข้หวัดใหญ่ และเผยแพร่รายงานทุกสัปดาห์ ส่วนประเทศไทยพบผู้ป่วยมากในช่วงฤดูฝนระหว่างเดือนมิถุนายนถึงกันยายน และปลายฤดูหนาวระหว่างเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ ในปี พ.ศ. 2550 สัญญาณเริ่มต้นฤดูกาลของโรคไข้หวัดใหญ่ เริ่มตั้งแต่วันที่ 5 พฤษภาคม 2550 ที่กรมอู่ต้นนิคมวิทยา รายงาน ซึ่งเร็วกว่าปกติ 1 สัปดาห์ และจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนตุลาคมในตอนบนของประเทศ ส่วนภาคใต้จะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนธันวาคม

สารบัญ

◆ เฝ้าระวังไข้ในฤดูกาลโรคไข้หวัดใหญ่ปี 2550	417
◆ บทสรุป : ฤดูกาลมีระหว่างประเทศ 2005	421
◆ สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 24 ระหว่างวันที่ 10 - 16 มิถุนายน 2550	422
◆ สรุปสถานการณ์เฝ้าระวังไข้หวัดใหญ่ประจำสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 24 ระหว่างวันที่ 10 - 16 มิถุนายน 2550	424
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ สัปดาห์ที่ 24 ระหว่างวันที่ 10 - 16 มิถุนายน 2550	425

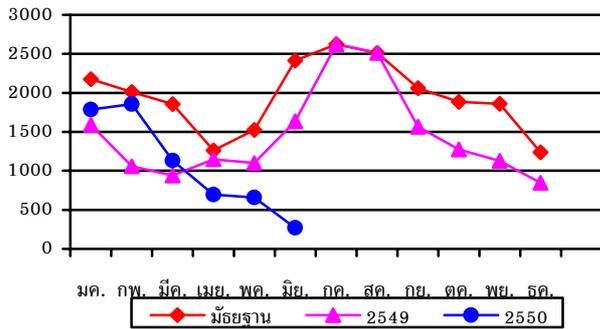
จากการคาดหมายลักษณะอากาศของประเทศไทยราย 3 เดือน (มิถุนายนถึงสิงหาคม 2550) คาดว่า จะมีปริมาณฝนสูงกว่าค่าปกติเล็กน้อย และบางช่วงมีฝนตกหนักถึงหนักมากติดต่อกันหลายวัน สภาพอากาศเช่นนี้ คาดว่า จะทำให้มีผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่และปอดอักเสบมากกว่าปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะภาคใต้ อาจมีผู้ป่วยมากขึ้นอีก ในเดือนพฤศจิกายนเช่นเดียวกับทุกปี เนื่องจากคาดว่าจะมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนผ่านในเดือนตุลาคม และพฤศจิกายน นอกจากนี้ ความเหมาะสมของอุณหภูมิและสภาพแวดล้อมเช่นนี้ ยังส่งผลให้เชื้อไวรัสโรคไข้หวัดนก มีการคงอยู่ดีขึ้น ดังนั้น ในช่วงฤดูฝนจึงต้องเฝ้าระวังโรคไข้หวัดใหญ่ที่เป็นกลุ่มก้อน รวมทั้งไข้หวัดนกให้เข้มข้น ต้องสอบสวนและควบคุมโรคให้ทันเวลา เพราะถ้าเป็นการระบาดจากเชื้อไวรัส H5N1 หรือสายพันธุ์อื่นที่ผิดปกติ จากที่พบโดยทั่วไป อาจทำให้เกิดการระบาดใหญ่ทั่วโลกมีผู้ป่วย และเสียชีวิตจำนวนมาก รวมทั้งผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมที่ไม่อาจประมาณได้ สำหรับการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดใหญ่และไข้หวัดนกในประเทศไทย มีทั้ง การเฝ้าระวังในคน สัตว์ และการเฝ้าระวังทางห้องปฏิบัติการ โดยมีสถานการณ์โรคดังนี้

สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่

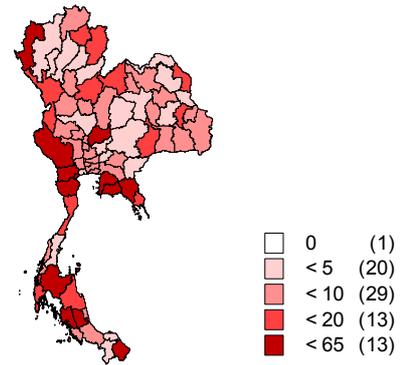
ตั้งแต่ต้นปีจนถึงวันที่ 19 มิถุนายน 2550 สำนักระบาดวิทยา ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ 6,398 ราย อัตราป่วย 10.18 ต่อประชากรแสนคน จำนวนผู้ป่วยต่ำกว่ามัธยฐาน แต่สูงกว่าปี พ.ศ. 2549 ในเดือนมกราคม ถึงมีนาคม คาดว่าจำนวนผู้ป่วยจะเริ่มมากขึ้นในเดือนพฤษภาคมและมากกว่าเดือนเมษายน เมื่อได้รับรายงาน ครบถ้วน (รูปที่ 1) มีผู้เสียชีวิต 4 ราย จากจังหวัดสุโขทัย 1 ราย ระยอง 2 ราย และนครพนม 1 ราย ภาคใต้ และ ภาคกลาง มีอัตราป่วย 14.38 (1,237 ราย) และ 13.58 (2,847 ราย) ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ สูงกว่า อัตราป่วยของประเทศ ส่วนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อัตราป่วยยังค่อนข้างต่ำ 7.98 (949 ราย) และ 6.39 (1,365 ราย) ตามลำดับ

จังหวัดที่มีอัตราป่วยมากกว่าอัตราป่วยทั้งประเทศมี 25 จังหวัด โดย 10 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี กาญจนบุรี ตรัง สมุทรสงคราม เพชรบุรี ชลบุรี พัทลุง นราธิวาส แม่ฮ่องสอน และราชบุรี จังหวัดจันทบุรี มีอัตราป่วย สูงสุด 64.29 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดลำพูน มีอัตราป่วยต่ำสุด 0.74 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดกระบี่ ยังไม่มี รายงานผู้ป่วย (รูปที่ 2) จังหวัดที่มีรายงานผู้ป่วยมากกว่ามัธยฐาน (พ.ศ. 2545 - 2549) เดือนเดียวกันของจังหวัด ในเดือนพฤษภาคม ได้แก่ จังหวัดพิษณุโลก สุโขทัย ชัยนาท กาญจนบุรี สมุทรปราการ จันทบุรี ชลบุรี หนองบัวลำภู กาฬสินธุ์ มหาสารคาม และพัทลุง ส่วนเดือนมิถุนายน ในช่วง 2 สัปดาห์แรก มีจังหวัดกาญจนบุรีและหนองบัวลำภู ที่มีรายงานผู้ป่วยมากกว่ามัธยฐาน (พ.ศ. 2545 - 2549) เดือนเดียวกันของจังหวัด จากการตรวจสอบพบว่า หลายจังหวัดมีรายงานผู้ป่วยมากขึ้น เนื่องจากมีความเข้มข้นในการเฝ้าระวังโดยมีการตรวจด้วยชุดทดสอบ ทำให้มีความมั่นใจในการวินิจฉัยโรคยิ่งขึ้น

รูปที่ 1 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ จำแนกรายเดือน ประเทศไทย พ.ศ.2550 เปรียบเทียบกับ พ.ศ.2549 และมัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (พ.ศ.2545 -2549) (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มิถุนายน 2550)

รูปที่ 2 อัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ต่อประชากรแสนคน จำแนกรายจังหวัด ประเทศไทย พ.ศ.2550 (ข้อมูล ณ วันที่ 19 มิถุนายน 2550)

สถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในประเทศ

ตั้งแต่ต้นปีจนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2550 ไข้หวัดใหญ่ 4 เหตุการณ์ ดังนี้

เดือนมกราคม 2550 มีเด็กนักเรียนป่วย 31 ราย เป็นหญิง 18 ราย ชาย 13 ราย อายุ 1 - 14 ปี มีวันเริ่มป่วยระหว่าง 14 - 23 มกราคม เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลแสวงหา 4 ราย ส่งต่อไปรักษาที่โรงพยาบาลอ่างทอง 3 ราย เนื่องจากผลเอ็กซ์เรย์ปอดมีฝ้าขาว ผลการตรวจตัวอย่างจากคอจำนวน 31 ราย พบเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A H3 จำนวน 20 ราย เด็กที่ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรง

พบผู้ป่วย 2 รายเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล ในอำเภอเสี้อำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ อายุ 51 ปี และ 7 ปี เริ่มป่วยวันที่ 2 และ 4 กุมภาพันธ์ การตรวจ PCR ให้ผลบวกต่อเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ A H3 จากการสอบสวนพบผู้ป่วยในชุมชน ที่มีผลการตรวจด้วยชุดทดสอบ เป็นบวกอีก 5 ราย ทุกรายมีอาการดีขึ้น

พบการระบาดในอำเภอนา จังหวัดอำนาจเจริญ มีผู้ป่วย 59 ราย (เป็นการป่วยกลุ่มแรก 25 ราย และค้นหาผู้ป่วยเพิ่มในชุมชนอีก 34 ราย) เป็นเด็กนักเรียน 51 ราย ผู้ปกครอง 8 ราย พบผู้ป่วยมากในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 13 ราย การตรวจ PCR ให้ผลบวกต่อเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ A H3 ผู้ป่วยทุกรายมีอาการดีขึ้น

พบผู้ป่วยในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เขต 2 จังหวัดราชบุรี 48 ราย อายุต่ำกว่า 15 ปี - 24 ปี เริ่มป่วยวันที่ 5 - 12 กุมภาพันธ์ ในจำนวนนี้มีกรณีวินิจฉัยโรคเป็นไข้หวัดใหญ่ 12 ราย (นอกนั้นเป็น Pharyngitis 24 ราย URI 11 ราย และทอนซิลอักเสบ 1 ราย) การตรวจ PCR ผู้ป่วย 16 ราย ให้ผลบวกต่อเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ A H3 จำนวน 14 ราย

สถานการณ์โรคไข้หวัดนกในคนและสัตว์ในประเทศไทย

ตั้งแต่ วันที่ 1 มกราคม – 20 มิถุนายน 2550 ยังไม่พบผู้ป่วยยืนยันไข้หวัดนก แต่มีผู้ป่วยไข้หวัดนก ชาวลาว 1 ราย เพศหญิงอายุ 15 ปี เริ่มป่วยวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2550 เข้ามารับการรักษาในโรงพยาบาลเอกชน วันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2550 และส่งต่อไปยังโรงพยาบาลหนองคาย วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2550 ผู้ป่วยเสียชีวิต วันที่ 7 มีนาคม 2550จากรายงานของกรมปศุสัตว์ ตรวจพบโรคไข้หวัดนก H5N1 ในสัตว์เดือนมกราคม 3 แห่ง ได้แก่ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เป็ดไข่ป่วยตาย 168 ตัว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ไก่ไข่ป่วยตาย 236 ตัว

และอำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง ใกล้เคียงเมืองป่วยตาย 6 ตัว เดือนมีนาคมมี 1 แห่ง คือ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ใกล้เคียงเมืองป่วยตาย 26 ตัว หลังจากนั้นยังตรวจไม่พบ

ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

ผลการตรวจตัวอย่าง ที่ได้รับในการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกจากจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ วันที่ 1 มกราคม – 31 พฤษภาคม 2550 จำนวน 1,726 ตัวอย่าง มี 92 ตัวอย่างไม่ได้คุณภาพ และรอผลการตรวจวิเคราะห์ 16 ตัวอย่าง ผลการตรวจด้วยวิธี PCR ให้ผลลบ 829 ตัวอย่าง (ร้อยละ 51.24) ผลบวก 789 ตัวอย่าง (ร้อยละ 48.76) โดยพบ influenza A H3 มากที่สุด ร้อยละ 88.09 รองลงมาเป็น non-reactive for influenza A H5, influenza B, influenza A H1 ร้อยละ 7.22, 4.56, 0.13 ตามลำดับ แตกต่างจาก ปี พ.ศ. 2549 ที่พบสัดส่วนของ influenza A H1 มากที่สุด (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ผลการตรวจตัวอย่างจากการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกในประเทศไทย

1 มกราคม – 31 พฤษภาคม 2550

สารพันธุกรรมเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่	2550 (มค.-พ.ค.)		2549 (มค.-ธค.)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
Influenza A H1	1	0.13	1184	60.60
Influenza A H3	695	88.09	138	7.06
Influenza A H5N1	0	0	3	0.15
Non-reactive for Influenza A H5	57	7.22	416	21.29
Influenza B	36	4.56	213	10.90
รวม	789	100.00	1954	100.00

ที่มา: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

สถานการณ์โรคไข้หวัดนกในต่างประเทศ

จากรายงานขององค์การอนามัยโลกจนถึงวันที่ 15 มิถุนายน 2550 มีผู้ป่วยยืนยันโรคไข้หวัดนก 50 ราย เสียชีวิต 33 ราย จากประเทศกัมพูชา 1 ราย จีน 3 ราย อียิปต์ 18 ราย อินโดนีเซีย 25 ราย ลาว 2 ราย และไนจีเรีย 1 ราย เอกสารอ้างอิง

1. กรมอุตุนิยมวิทยา. การคาดหมายลักษณะอากาศของประเทศไทยราย 3 เดือน เดือนมิถุนายนถึงสิงหาคม 2550. Available from : URL: http://www.tmd.go.th/programs/uploads/forecast/2007_6_มิถุนายน-สิงหาคม50.pdf
2. กรมอุตุนิยมวิทยา. การคาดหมายลักษณะอากาศช่วงฤดูฝนของประเทศไทย พ.ศ. 2550 (ปรับปรุง). Available from : URL: [http://www.tmd.go.th/programs/uploads/forecast/2007_2_ฤดูฝน2550\(1\).pdf](http://www.tmd.go.th/programs/uploads/forecast/2007_2_ฤดูฝน2550(1).pdf)
3. ศูนย์ควบคุมโรคไข้หวัดนก สำนักควบคุมและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์. สถานการณ์ประจำวันวันที่ 18 มิถุนายน 2550. Available from : URL: http://www.dld.go.th/home/bird_flu/menu_detail.html.
4. ศูนย์ประสานงานการตรวจวิเคราะห์และเฝ้าระวังโรคทางห้องปฏิบัติการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์. รายงานผลการตรวจวิเคราะห์และเฝ้าระวังโรคทางห้องปฏิบัติการ. Available from : URL: <http://www.cclts.org/avianflu/file/week.html>
5. WHO. Cumulative Number of Confirmed Human Cases of Avian Influenza A/(H5N1) Reported to WHO. Available from : URL: http://www.who.int/csr/disease/avian_influenza/country/en/index.html